ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 6ης Νοεμβρίου 2008 *

Στην υπόθεση C-203/07 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 16 Απριλίου 2007,

Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον Π. Μυλωνόπουλο και τις Σ. Τρεκλή και Ζ. Σταυρίδη, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους Ι. Ζέρβα και Δ. Τριανταφύλλου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, J.-C. Bonichot, J. Makarczyk (εισηγητή), P. Kūris και L. Bay Larsen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Μαρτίου 2008,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Μαΐου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, η Ελληνική Δημοκρατία ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει, καθόσον αφορά τη σχετική με το σχέδιο Abuja II οφειλή της, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιανουαρίου 2007 στην υπόθεση Τ-231/04, Ελλάδα κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-63, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή περί ακυρώσεως της πράξεως της 10ης Μαρτίου 2004, με την οποία η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προέβη στην είσπραξη με συμψηφισμό ποσών οφειλομένων από το εν λόγω κράτος μέλος κατόπιν της συμμετοχής του σε σχέδια κατασκευής κτιρίων που αφορούσαν τη

διπλωματική εκπροσώπηση της Επιτροπής και ορισμένων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αμπούζα (Νιγηρία) (στο εξής: επίδικη πράξη).

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

2 Σύμφωνα με το άρθρο 18 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, που συνήφθη στις 23 Μαΐου 1969 (στο εξής: Σύμβαση της Βιέννης):

«Υποχρέωσις περί μη αποστερήσεως συνθήκης τινός του αντικειμένου και του σκοπού της προ της θέσεώς της εν ισχύι

Το κράτος υποχρεούται όπως απόσχη εκ πράξεων, αίτινες θ' απεστέρουν συνθήκην τινά του αντικειμένου και σκοπού ταύτης οσάκις:

α) υπέγραψε την συνθήκην ή προέβη εις ανταλλαγήν οργάνων αποτελούντων συνθήκην υπό την επιφύλαξιν της επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως, εφ' όσον δεν εξεδήλωσε την πρόθεσίν του να καταστεί μέρος ταύτης, ή

β) εξεδήλωσε την συναίνεσιν όπως δεσμευθή διά της συνθήκης εντός της περιόδου ήτις προηγείται της θέσεως εν ισχύι της συνθήκης και υπό τον όρον ότι η διαδικασία αυτή δεν θα καθυστερήση αδικαιολογήτως.»

3 Το άρθρο 31 της Συμβάσεως της Βιέννης έχει ως εξής:

«Γενικός κανών ερμηνείας

1. Η συνθήκη δέον να ερμηνεύηται καλή τη πίστει, συμφώνως προς την συνήθη έννοιαν ήτις δίδεται εις τους όρους της συνθήκης, εν τω συνόλω αυτών και υπό το φώς του αντικειμένου και του σκοπού της.

2. Το σύνολον της συνθήκης, δια τους σκοπούς ερμηνείας ταύτης, εκτός του κειμένου, περιέχοντος τον προοίμιον και τα παραρτήματα αυτής, περιλαμβάνει:

α) πάσαν συμφωνίαν σχετικήν προς την συνθήκην, ήτις συνωμολογήθη μεταξύ όλων των μερών, επ' ευκαιρία της συνάψεως της συνθήκης

β) παν έγγραφον, το οποίον συνετάγη υφ' ενός ή πλειόνων μερών εν σχέσει προς την σύναψιν της συνθήκης, το οποίον εγένετο αποδεκτόν υπό των άλλων μερών ως έγγραφον σχετιζόμενον προς την συνθήκην.

3. Ομού μετά του συνόλου της συνθήκης δέον να λαμβάνωνται υπ' όψιν:

α) πάσα μεταγενεστέρα συμφωνία μεταξύ των μερών, αφορώσα εις την ερμηνείαν της συνθήκης ή την εφαρμογήν των διατάξεων ταύτης

β) πάσα μεταγενεστέρα πρακτική ακολουθηθείσα υπό των συμβαλλομένων μερών κατά την εφαρμογήν της συνθήκης, η οποία συνιστά συμφωνίαν αυτών ως προς την ερμηνείαν ταύτης

γ) άπαντες οι σχετικοί κανόνες του Διεθνούς Δικαίου οι εφαρμοζόμενοι εις τας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών σχέσεις.

4. Ειδική έννοια δύναται να δοθή εις έναν όρον εάν προκύπτη ότι αυτή ήτο η πρόθεσις των συμβαλλομένων μερών.»

Το κοινοτικό δίκαιο

4 Το άρθρο 71, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 248, σ. 1, στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός), ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Βεβαίωση μιας απαίτησης είναι η πράξη με την οποία ο κύριος ή δευτερεύων διατάκτης:

α) επαληθεύει την ύπαρξη των οφειλών του οφειλέτη

β) προσδιορίζει ή επαληθεύει την ύπαρξη και το ποσό της οφειλής

γ) επαληθεύει τους όρους υπό τους οποίους η οφειλή καθίσταται απαιτητή.

2. Οι ίδιοι πόροι που αποδίδονται στην Επιτροπή καθώς και κάθε απαίτηση που προσδιορίζεται ως βεβαία, εκκαθαρισμένη και απαιτητή πρέπει να βεβαιώνονται με ένταλμα είσπραξης εγχειριζόμενο στον υπόλογο, ακολουθούμενο από χρεωστικό σημείωμα προς τον οφειλέτη, τα οποία εκδίδονται και τα δύο από τον αρμόδιο διατάκτη.»

5 Σύμφωνα με το άρθρο 72, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού:

«Εντολή είσπραξης είναι η πράξη με την οποία ο αρμόδιος κύριος ή δευτερεύων διατάκτης παραγγέλλει στον υπόλογο, με την έκδοση εντάλματος είσπραξης, να εισπράξει απαίτηση την οποία έχει βεβαιώσει.»

6 Το άρθρο 73, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Ο υπόλογος αναλαμβάνει την εκτέλεση των ενταλμάτων είσπραξης των απαιτήσεων που έχουν εκδοθεί κατά τα δέοντα από τον αρμόδιο διατάκτη. Οφείλει δε να επιδεικνύει επιμέλεια με σκοπό την εξασφάλιση της είσπραξης των εσόδων των Κοινοτήτων και να φροντίζει για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των Κοινοτήτων.

Ο υπόλογος προβαίνει σε είσπραξη κατά συμψηφισμό και κατά το οφειλόμενο ποσό των απαιτήσεων των Κοινοτήτων έναντι κάθε οφειλέτη ο οποίος είναι ο ίδιος κάτοχος απαίτησης βεβαίας, εκκαθαρισμένης και απαιτητής έναντι των Κοινοτήτων.»

7 Σύμφωνα με το άρθρο 78, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 357, σ. 1):

«1. Η βεβαίωση απαίτησης από το διατάκτη είναι η αναγνώριση του δικαιώματος των Κοινοτήτων έναντι ενός οφειλέτη και η κατάρτιση του τίτλου με τον οποίο μπορεί να απαιτηθεί από αυτό τον οφειλέτη η πληρωμή της οφειλής του.

2. Το ένταλμα είσπραξης είναι η πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης δίνει εντολή στον υπόλογο να εισπράξει τη βεβαιωθείσα απαίτηση.»

8 Το άρθρο 79 του κανονισμού 2342/2002 ορίζει τα εξής:

«Προκειμένου να βεβαιώσει απαίτηση, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται για:

α) τον βέβαιο χαρακτήρα της απαίτησης, η οποία δεν πρέπει να συνοδεύεται από όρους

β) τον εκκαθαρισμένο χαρακτήρα της απαίτησης, το ποσό της οποίας πρέπει να είναι προσδιορισμένο σε χρήμα και με ακρίβεια

γ) τον ληξιπρόθεσμο χαρακτήρα της απαίτησης, η οποία δεν πρέπει να υπόκειται σε προθεσμία

δ) την ακρίβεια του προσδιορισμού του οφειλέτη

ε) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό των προς είσπραξη ποσών

στ) την κανονικότητα των δικαιολογητικών εγγράφων και

ζ) τη συμμόρφωση με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης [...]».

9 Το άρθρο 83 του κανονισμού 2342/2002 έχει ως εξής:

«Σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, ο υπόλογος, αφού ενημερώσει τον αρμόδιο διατάκτη και τον οφειλέτη, προβαίνει στην είσπραξη με συμψηφισμό της βεβαιωθείσας απαίτησης σε περίπτωση που ο οφειλέτης είναι επίσης κάτοχος, έναντι των Κοινοτήτων, απαίτησης βεβαίας, εκκαθαρισμένης και απαιτητής η οποία έχει ως αντικείμενο χρηματικό ποσό βεβαιωμένο με ένταλμα πληρωμής.»

Το ιστορικό της διαφοράς

10 Το ιστορικό της διαφοράς εκτέθηκε στις σκέψεις 7 έως 44 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου ως εξής:

«7 Μετά τη μεταφορά της πρωτεύουσας της Νιγηρίας από το Λάγκος στην Αμπούζα, η Επιτροπή μίσθωσε από το 1993 ένα κτίριο στην Αμπούζα για να στεγάσει τόσο τη δική της αντιπροσωπεία όσο και, προσωρινά, τις αντιπροσωπείες ορισμένων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η Ελληνική Δημοκρατία. Στο πλαίσιο διακανονισμού με τα εν λόγω κράτη μέλη (στο εξής: σχέδιο Abuja I), η Επιτροπή υπομίσθωνε ορισμένα γραφεία και παρείχε ορισμένες υπηρεσίες στις ως άνω αντιπροσωπείες. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν επί της κατανομής των δαπανών που συνδέονταν με τις αντιπροσωπείες τους. Η συνεισφορά της Ελληνικής Δημοκρατίας ανερχόταν στο 5,5 % των συνολικών δαπανών. Εκτιμώντας ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν είχε καταβάλει τις οφειλές της, η Επιτροπή προέβη το 2004 σε συμψηφισμό των σχετικών ποσών έναντι ποσών που η ίδια επρόκειτο να καταβάλει (βλ. σκέψη 44 κατωτέρω).

8 Στις 18 Απριλίου 1994 το Βασίλειο του Βελγίου, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιρλανδία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Πορτογαλική Δημοκρατία και η Επιτροπή (στο εξής: εταίροι) συνήψαν βάσει του άρθρου Ι.6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 20 ΕΕ) μνημόνιο συμφωνίας (στο εξής: αρχικό μνημόνιο) σχετικά με την κατασκευή κοινού συγκροτήματος πρεσβειών με χρήση κοινών βοηθητικών υπηρεσιών για τη στέγαση των

διπλωματικών αποστολών τους στην Αμπούζα (στο εξής: σχέδιο Abuja II). Κατόπιν της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, το εν λόγω αρχικό μνημόνιο συμπληρώθηκε με ένα πρωτόκολλο προσχωρήσεως των κρατών αυτών.

9 Το άρθρο 1 του αρχικού μνημονίου προβλέπει ότι οι πρεσβείες των κρατών μελών και η αντιπροσωπεία της Επιτροπής είναι χωριστές διπλωματικές αποστολές, διεπόμενες από τη Σύμβαση της Βιέννης περί των διπλωματικών σχέσεων, της 18ης Απριλίου 1961, καθώς και από τη Σύμβαση της Βιέννης περί των προξενικών σχέσεων, της 24ης Απριλίου 1963, όσον αφορά τα κράτη μέλη.

10 Το άρθρο 10 του αρχικού μνημονίου προέβλεπε ότι η Επιτροπή θα ενεργούσε ως συντονίστρια του σχεδίου Abuja II "για λογαριασμό" των λοιπών εταίρων.

11 Κατά το άρθρο 11 του αρχικού μνημονίου, η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση των αρχιτεκτονικών μελετών ως προς το πραγματοποιήσιμο του σχεδίου Abuja II, την αρχική κοστολόγηση και τα στάδια του σχεδιασμού. Το ως άνω άρθρο προβλέπει επίσης τη σύναψη ενός προσθέτου μνημονίου συμφωνίας καλύπτοντος "τα λεπτομερή σχέδια του κτιρίου, την κατανομή του κόστους και τα επιμέρους έννομα συμφέροντα των συμμετεχόντων εταίρων στα κτίρια κατά την περάτωση του κτιρίου [σχέδιο Abuja II]" (στο εξής: πρόσθετο μνημόνιο). Τέλος, το άρθρο 11 συστήνει μια μόνιμη διευθύνουσα επιτροπή, αποτελούμενη από εκπροσώπους όλων των εταίρων υπό την προεδρία της Επιτροπής προς συντονισμό και έλεγχο του σχεδίου Abuja II. Η μόνιμη διευθύνουσα επιτροπή υποβάλλει περιοδικές εκθέσεις στην ομάδα εργασίας "Διοικητικών Υποθέσεων" που συστήθηκε στο Συμβούλιο στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) (στο εξής: ομάδα διοικητικών υποθέσεων ΚΕΠΠΑ).

12 Το άρθρο 12 του αρχικού μνημονίου έχει ως ακολούθως:

"Το σχέδιο [Abuja II] χρηματοδοτείται άμεσα, αφού εγκριθεί το πρόσθετο μνημόνιο […], με συνεισφορές των συμμετεχόντων εταίρων, ανάλογα με το μερίδιο του σχεδίου που αποδίδεται σε κάθε εταίρο. Η συνεισφορά της Επιτροπής θα καταβληθεί από την κατάλληλη [πίστωση] του προϋπολογισμού.

Το κόστος προετοιμασίας του σχεδίου ("φάση 1") θα καταβάλει η Επιτροπή από τις πιστώσεις διοικητικής λειτουργίας της. Το κόστος αυτό εκτιμάται σε 140 000 ECU. Εάν εκτελεστεί το σχέδιο [Abuja II], το κόστος αυτό θα καλυφθεί από συνεισφορές όλων των συμμετεχόντων εταίρων, ανάλογα με το ιδιωτικό μερίδιό τους στο σχέδιο."

13 Το άρθρο 13 του αρχικού μνημονίου ορίζει τα εξής:

"Όλοι οι συμμετέχοντες εταίροι εγγυώνται αφού εγκριθεί το [πρόσθετο] μνημόνιο συμφωνίας […] την καταβολή του συνολικού τους κόστους. Το συνολικό κόστος για κάθε εταίρο [συνίσταται από]:

α) το πλήρες κόστος για το ιδιωτικό μέρος κάθε εταίρου στο σχέδιο και

β) το μερίδιο κάθε εταίρου από το κόστος για τους κοινούς και δημόσιους χώρους, το οποίο υπολογίζεται με την ίδια αναλογία με το μερίδιό του επί του αθροίσματος των ιδιωτικών χώρων."

14 Το άρθρο 14 του αρχικού μνημονίου προβλέπει ότι η Επιτροπή, με τη συμφωνία και τη συμμετοχή των συμμετεχόντων κρατών, καταβάλλει τα ποσά που οφείλονται σε τρίτους (συμβαλλομένους).

15 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του αρχικού μνημονίου ορίζει ότι:

"Αν ένας εταίρος αποφασίσει να αποσυρθεί από το σχέδιο [Abuja II], μη υπογράφοντας το πρόσθετο μνημόνιο συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 11, οι όροι του παρόντος μνημονίου συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στα άρθρα 12 και 13, θα πάψουν να ισχύουν για τον αποσυρόμενο εταίρο."

[…]

21 Στις 27 Δεκεμβρίου 1995 η Επιτροπή συνήψε την κύρια σύμβαση. Η εν λόγω σύμβαση αφορούσε τον βασικό και τον ενδιάμεσο σχεδιασμό του σχεδίου Abuja II (άρθρα 4.4 και 4.5), καθώς και τον ενδεχόμενο λεπτομερή σχεδιασμό (άρθρο 4.6).

22 Στις 19 Σεπτεμβρίου 1996 η ομάδα διοικητικών υποθέσεων ΚΕΠΠΑ ενέκρινε τον ενδιάμεσο σχεδιασμό.

23 Στις 21 Νοεμβρίου 1996 η ομάδα διοικητικών υποθέσεων ΚΕΠΠΑ κάλεσε την Επιτροπή να λάβει ειδικά μέτρα προκειμένου οι αρχιτέκτονες να αρχίσουν την εκπόνηση του λεπτομερούς σχεδιασμού. Η ως άνω ομάδα ανέφερε ότι η επίσημη σύμβαση για το στάδιο αυτό θα συναπτόταν μετά την ολοκλήρωση του πρόσθετου μνημονίου. Κατά τη σχετική σύσκεψη η Επιτροπή πληροφόρησε την

ομάδα αυτή για τις δαπάνες των οποίων το ποσό είχε προκαταβάλει μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 1996 για την προετοιμασία του σχεδίου Abuja II, ήτοι ποσό ανερχόμενο σε 2,8 εκατομμύρια ευρώ περίπου.

24 Στις 24 Φεβρουαρίου 1997 η ίδια ομάδα συνεδρίασε και αποφάσισε να μην αναμείνει την ολοκλήρωση του πρόσθετου μνημονίου προκειμένου να προχωρήσει στην κατάρτιση του λεπτομερούς σχεδιασμού και των σχετικών συμβάσεων. Τα πρακτικά της συνεδριάσεως αυτής περιλαμβάνουν τις ακόλουθες αποφάσεις:

"Η Επιτροπή καλείται να προβεί στους αναγκαίους διακανονισμούς με τους αρχιτέκτονες για την επεξεργασία των εγγράφων αυτών και να προκαταβάλει τα ποσά που απαιτούνται για τις εργασίες αυτές σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα για το σχέδιο. Όπως και στο παρελθόν, οι προκαταβολές αυτές της Επιτροπής θα της πληρωθούν αργότερα από τους λοιπούς συμμετέχοντες σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο αρχικό μνημόνιο."

25 Τους επόμενους μήνες μερικά κράτη μέλη αποσύρθηκαν από το σχέδιο Abuja II. Στις 28 Απριλίου 1997 η ομάδα διοικητικών υποθέσεων ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ανέθεσε στην Επιτροπή να "προβεί σε διμερή διευθέτηση με το Βασίλειο της Δανίας σχετικά με την επιστροφή του τμήματος που του αναλογεί των δαπανών του σχεδίου στις οποίες προέβη η Επιτροπή για λογαριασμό των εταίρων". Ανάλογη απόφαση ελήφθη κατά την απόσυρση της Ιρλανδίας τον Σεπτέμβριο του 1997, καθώς και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.

[…]

27 Στις 18 Ιουνίου 1998 η ομάδα διοικητικών υποθέσεων ΚΕΠΠΑ έκανε λόγο για το ενδεχόμενο αποσύρσεως του Βασιλείου του Βελγίου από το σχέδιο Abuja II. Από τα πρακτικά της σχετικής συνεδριάσεως προκύπτει ότι η μόνιμη διευθύνουσα επιτροπή παρατήρησε ότι το Βασίλειο του Βελγίου θα κατέβαλλε το μέρος των δαπανών που του αναλογούσε, όπως αυτές καθορίστηκαν μετά την έγκριση του ενδιάμεσου σχεδιασμού.

28 Στις 10 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή απέστειλε στην Ελληνική Δημοκρατία διαταγή προς πληρωμή ποσού […], το οποίο αντιστοιχούσε στο μέρος που αναλογούσε στην Ελληνική Δημοκρατία για το αρχικό στάδιο του σχεδίου, ήτοι 5,06 % των συνολικών δαπανών. Τάχθηκε σχετική προθεσμία προς καταβολή, λήγουσα στις 31 Δεκεμβρίου 1998.

29 Στις 9 Δεκεμβρίου 1998 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Επιτροπή υπέγραψαν το πρόσθετο μνημόνιο. Το άρθρο 11 του πρόσθετου μνημονίου προβλέπει τη δημιουργία ενός ταμείου για τη χρηματοδότηση του σχεδίου.

30 Σύμφωνα με το άρθρο 14 αυτού, το πρόσθετο μνημόνιο εφαρμόζεται προσωρινά από την πρώτη ημέρα του δευτέρου μήνα μετά την υπογραφή του και τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του δευτέρου μήνα μετά την εκ μέρους των κρατών μελών και της Επιτροπής δήλωση περί επικυρώσεώς του.

31 Στις 28 Απριλίου 1999 η Επιτροπή δημοσίευσε προκήρυξη διαγωνισμού για την ανέγερση των πρεσβειών των ενδιαφερομένων κρατών μελών, καθώς και της αντιπροσωπείας της Κοινότητας (ΕΕ 1999, S 82). Ανέφερε ότι η πρεσβεία της Ελληνικής Δημοκρατίας θα είχε επιφάνεια 677 m^2.

32 Στις 3 Σεπτεμβρίου 1999 η Επιτροπή "επανέλαβε" την έκκλησή της του έτους 1998 στην ομάδα διοικητικών υποθέσεων ΚΕΠΠΑ προκειμένου τα κράτη μέλη να της επιστρέψουν τα ποσά που είχε καταβάλει στους συμβούλους για το στάδιο του ενδιάμεσου σχεδιασμού. Δήλωσε ότι ορισμένα κράτη μέλη είχαν ήδη καταβάλει τα οφειλόμενα ποσά, άλλα όμως, μεταξύ των οποίων η Ελληνική Δημοκρατία, δεν τα είχαν επιστρέψει πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1998, οπότε έληξε η σχετική προθεσμία. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι θα αποστελλόταν στους εταίρους μια άλλη διαταγή προς πληρωμή αφορώσα, αφενός, τις δαπάνες του λεπτομερούς σχεδιασμού και, αφετέρου, τις δαπάνες ανασχεδιασμού που προκλήθηκαν εξαιτίας της αποσύρσεως του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

33 Στις 20 Σεπτεμβρίου 1999 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της μόνιμης διευθύνουσας επιτροπής προκειμένου να προβεί σε προεπιλογή των κατασκευαστικών εταιριών. Ο εκπρόσωπος της Ελληνικής Δημοκρατίας υπέγραψε τα πρακτικά της συσκέψεως. Προκήρυξη διαγωνισμού για την επιστασία της κατασκευής δημοσιεύθηκε στο φύλλο της Επίσημης Εφημερίδας S 54 της 17ης Μαρτίου 2000.

34 Με διαταγή προς πληρωμή της 17ης Φεβρουαρίου 2000 η Επιτροπή ζήτησε από την Ελληνική Δημοκρατία να καταβάλει 168 716,94 ευρώ για τη σύνταξη του φακέλου του διαγωνισμού σχετικά με τον λεπτομερή σχεδιασμό.

35 Στις 22 Ιουνίου 2000 η Επιτροπή αποφάσισε να προβεί σε αναμόρφωση του σχεδίου (στο εξής: σχέδιο Abuja II με περικοπές), που κατέστη αναγκαία λόγω της αποσύρσεως της Γαλλίας. Το σχέδιο Abuja II με περικοπές προέβλεπε ειδικότερα την κατάργηση των κοινών κτιρίων και των κοινών βοηθητικών υπηρεσιών, καθώς και μείωση της επιφανείας. Ο εκπρόσωπος της Ελληνικής Δημοκρατίας συμφώνησε επί του σχεδίου, με την επιφύλαξη της εγκρίσεως των ανωτέρων του. Στις 29 Ιουνίου 2000 η Επιτροπή απέστειλε τα πρακτικά της συσκέψεως της 22ας Ιουνίου 2000 στην Ελληνική Δημοκρατία και την κάλεσε να δώσει επίσημη απάντηση όσον αφορά το σχέδιο Abuja II με περικοπές.

36 Στις 5 Σεπτεμβρίου 2000 η Επιτροπή επανέλαβε το αίτημά της στους εκπροσώπους της Ελληνικής Δημοκρατίας. Μετά μια πρώτη υπενθύμιση στις 14 Σεπτεμβρίου 2000 η Επιτροπή απέστειλε στην Ελληνική Δημοκρατία ένα έγγραφο με τηλεομοιοτυπία, τάσσοντας προθεσμία απαντήσεως μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2000, δηλώνοντας ότι η σιωπή της θα εθεωρείτο ως αποχώρηση από το σχέδιο. Στις 2 Οκτωβρίου 2000 οι ελληνικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι δεν ήταν σε θέση να δώσουν απάντηση σχετικά με το σχέδιο Abuja II με περικοπές. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή απάντησε, την ίδια ημερομηνία, ότι έδωσε εντολή στους αρχιτέκτονες να προχωρήσουν στον ανασχεδιασμό του σχεδίου Abuja II με περικοπές, αποκλείοντας πλέον την Ελληνική Δημοκρατία.

37 Με έγγραφο της 28ης Ιανουαρίου 2002 η Επιτροπή απέστειλε χρεωστικό σημείωμα […] στην Ελληνική Δημοκρατία όσον αφορά τις δαπάνες κατασκευής σχετικά με το σχέδιο Abuja II. Στη συνέχεια, η Επιτροπή ακύρωσε το σημείωμα αυτό.

38 Αφού άνοιξε δική της πρεσβεία στην Αμπούζα, η Ελληνική Δημοκρατία εκκένωσε στις 13 Ιουλίου 2002 το προσωρινό γραφείο που χρησιμοποιούσε στο πλαίσιο του σχεδίου Abuja I.

39 Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 2002 η Επιτροπή κοινοποίησε επισήμως στην Ελληνική Δημοκρατία τα μη εξοφληθέντα χρεωστικά σημειώματα όσον αφορά τα σχέδια Abuja I και Abuja II […].

40 Κατόπιν διαπραγματεύσεων μεταξύ των μερών, η Επιτροπή υπενθύμισε στην Ελληνική Δημοκρατία, με έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2003, ότι η τελευταία δεν είχε εξοφλήσει το χρέος της σχετικά με τα σχέδια Abuja I και Abuja II και την κάλεσε να καταβάλει ένα συνολικό ποσό 516 374,96 ευρώ και 12 684,89 USD πριν από το τέλος του Φεβρουαρίου 2003. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι, σε περίπτωση μη καταβολής μέχρι την ημερομηνία της λήξεως της σχετικής προθεσμίας, θα προέβαινε στην είσπραξη των επίμαχων ποσών με κάθε διαθέσιμο νομικό μέσο.

41 Κατά τη διάρκεια των επομένων μηνών η Ελληνική Δημοκρατία και η Επιτροπή αντάλλαξαν παρατηρήσεις περί των οφειλομένων ποσών.

[…]

43 Στις 16 Φεβρουαρίου 2004 η Επιτροπή απηύθυνε στην Ελληνική Δημοκρατία έγγραφο που απαριθμούσε τα μη εξοφληθέντα ακόμα χρέη του κράτους αυτού σχετικά με τα σχέδια Abuja I και Abuja II. […]

44 Στις 10 Μαρτίου 2004 η Επιτροπή κατέβαλε ορισμένα ποσά στην Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος Στερεάς Ελλάδας. Όμως, αντί να καταβάλει το ποσό των 4 774 562,67 ευρώ […], η Επιτροπή, προβαίνοντας με συμψηφισμό στην είσπραξη του χρέους που δεν είχε ακόμα εξοφλήσει η Ελληνική Δημοκρατία, κατέβαλε μόνο 3 121 243,03 ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη ένα ποσό 565 656,80 ευρώ που αφορούσε τα σχέδια Abuja I και Abuja II […].»

Η προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

11 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Απριλίου 2004, η Ελληνική Δημοκρατία άσκησε προσφυγή ζητώντας την ακύρωση της επίδικης πράξεως.

12 Με διάταξη της 8ης Ιουνίου 2004, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2 της αποφάσεως 2004/407/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2004, που τροποποιεί τα άρθρα 51 και 54 του πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου (ΕΕ L 132, σ. 5), το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου.

13 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή που άσκησε η Ελληνική Δημοκρατία. Έκρινε ότι το κράτος μέλος αυτό έπρεπε να θεωρηθεί ότι υπείχε ευθύνη τόσο για τις οφειλές που αφορούσαν το σχέδιο Abuja I όσο και για τις οφειλές που αφορούσαν το σχέδιο Abuja II και ότι, κατά την ημερομηνία της επίδικης πράξεως, πληρούνταν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται για είσπραξη με συμψηφισμό.

14 Το Πρωτοδικείο, αφού αναγνώρισε, με τη σκέψη 74 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, την αρμοδιότητά του προς εκδίκαση της προσφυγής περί ακυρώσεως της πράξεως συμψηφισμού, τόνισε, με τη σκέψη 84 της εν λόγω αποφάσεως, όσον αφορά το σχέδιο Abuja II, ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν αμφισβητούσε ότι ενήργησε ως εταίρος που μετείχε καθ' ολοκληρίαν στο σχέδιο αυτό επί έξι και πλέον έτη. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι η Ελληνική Δημοκρατία μετέσχε στο σχέδιο επί δύο σχεδόν έτη μετά την υπογραφή του πρόσθετου μνημονίου, στις 9 Δεκεμβρίου 1998. Έτσι, κατά το Πρωτοδικείο, η Ελληνική Δημοκρατία, με τη συμπεριφορά της έναντι των λοιπών εταίρων, άφησε να εννοηθεί ότι εξακολουθούσε να μετέχει στο σχέδιο Abuja II.

15 Το Πρωτοδικείο συνήγαγε από τα ανωτέρω, με τη εν λόγω σκέψη 84, ότι η εκτίμηση των υποχρεώσεων του κράτους μέλους αυτού δεν μπορούσε να περιοριστεί στο αρχικό και το πρόσθετο μνημόνιο, αλλ' ότι έπρεπε να ληφθούν επίσης υπόψη οι προσδοκίες που το εν λόγω κράτος μέλος δημιούργησε, με τη συμπεριφορά του, στους εταίρους του.

16 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, με τις σκέψεις 85 έως 87 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η αρχή της καλής πίστεως είναι κανόνας του εθιμικού διεθνούς δικαίου που επιβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στους λοιπούς εταίρους και ο οποίος κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 18 της Συμβάσεως της Βιέννης και αποτελεί απόρροια, στο δημόσιο διεθνές δίκαιο, της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

17 Το Πρωτοδικείο θεώρησε εν συνεχεία, με τη σκέψη 88 της ίδιας αποφάσεως, ότι η Ελληνική Δημοκρατία, εφόσον είχε υπογράψει και επικυρώσει το αρχικό μνημόνιο, υπήρξε ένας από τους εταίρους του σχεδίου Abuja II, αυτή δε η ιδιότητα του εταίρου συνεπάγεται ορισμένες αυξημένες υποχρεώσεις συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ των συμμετεχόντων.

18 Το Πρωτοδικείο τόνισε εν συνεχεία, με τη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, μετά το στάδιο του αρχικού σχεδιασμού, οι εταίροι αποφάσισαν να συνεχίσουν το σχέδιο και να φέρουν τις δαπάνες σχετικά με τα λεπτομερή σχέδια του κτιρίου, προτού καταρτιστεί το πρόσθετο μνημόνιο. Ειδικότερα, στις 24 Φεβρουαρίου 1997, σε συνεδρίαση στην οποία μετείχαν δύο εκπρόσωποι της Ελληνικής Δημοκρατίας, ανατέθηκε στην Επιτροπή να συνάψει τις αναγκαίες συμφωνίες με τους αρχιτέκτονες για την εκπόνηση των λεπτομερών σχεδίων χωρίς να αναμείνει το πρόσθετο μνημόνιο.

19 Με τη σκέψη 93 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι οι εταίροι, προχωρώντας έτσι πέραν των προκαταρκτικών σταδίων του σχεδίου, συνήψαν οπωσδήποτε σιωπηρώς συμφωνία περί υλοποιήσεως του σχεδίου αυτού. Με την εν λόγω σκέψη 93, το Πρωτοδικείο ανέφερε ότι οι εταίροι, αναφερόμενοι στη μετέπειτα επιστροφή των προκαταβολών που προέβλεπε το αρχικό μνημόνιο, παρέπεμψαν πράγματι στο άρθρο 12 αυτού, κατά το οποίο, αν το σχέδιο υλοποιείτο, οι εταίροι θα κάλυπταν το ποσό των προπαρασκευαστικών εργασιών που είχε προκαταβάλει η Επιτροπή. Το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι, δεδομένου ότι οι εταίροι αποφάσισαν κατά τη συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 1997 να υλοποιήσουν το σχέδιο, δεν ήσαν πλέον ελεύθεροι να αποσυρθούν από το σχέδιο αυτό χωρίς να επιστρέψουν το μερίδιό τους για τις προκαταρκτικές και τις μεταγενέστερες δαπάνες.

20 Με τη σκέψη 95 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο τόνισε ότι, στις 9 Δεκεμβρίου 1998 η Ελληνική Δημοκρατία και οι λοιποί εταίροι που δεν είχαν αποσυρθεί από το σχέδιο υπέγραψαν το πρόσθετο μνημόνιο και ότι, τους επόμενους μήνες, η Ελληνική Δημοκρατία συμπεριφέρθηκε ως καθ' ολοκληρία εταίρος στο σχέδιο, εκδηλώνοντας επιφύλαξη ως προς τη συμμετοχή της μόλις το καλοκαίρι του 2000.

21 Το Πρωτοδικείο συνήγαγε εντεύθεν, στη σκέψη 96 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, ναι μεν η Ελληνική Δημοκρατία εδικαιούτο να αποσυρθεί από το σχέδιο, πλην όμως δεν μπορούσε να αποσυρθεί, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της εξελίξεως των δεσμεύσεών της μετά το αρχικό στάδιο και παρά τη μη επικύρωση του πρόσθετου μνημονίου, χωρίς να υπέχει ευθύνη για τις δαπάνες που συνδέονταν με τη συμμετοχή της στο σχέδιο Abuja II.

22 Με τη σκέψη 97 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι η υποχρέωση να ενεργήσει καλοπίστως την οποία υπείχε η Ελληνική Δημοκρατία είχε καταστεί επιτακτικότερη εκ του γεγονότος ότι είχε υπογράψει και επικυρώσει το αρχικό μνημόνιο και ήταν, από τις 18 Απριλίου 1994 μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2000, «συμμετέχων εταίρος στο σχέδιο».

23 Το Πρωτοδικείο συνέχισε αναφέροντας, με τη σκέψη 98 της εν λόγω αποφάσεως, ότι, αν η Ελληνική Δημοκρατία θεωρούσε ότι δεν υπείχε καμία οικονομική ευθύνη πριν από την επικύρωση του πρόσθετου μνημονίου, θα όφειλε να αντιταχθεί στις διαταγές προς πληρωμή της 10ης Ιουνίου 1998 και της 17ης Φεβρουαρίου 2000, που αφορούσαν το σχέδιο Abuja II και τις οποίες της είχε αποστείλει η Επιτροπή. Το Πρωτοδικείο προσέθεσε, με την ίδια σκέψη 98, ότι η Ελληνική Δημοκρατία ουδέποτε εκδήλωσε την πρόθεση να αποσυρθεί από το σχέδιο ή να μην επικυρώσει το πρόσθετο μνημόνιο, τούτο δε παρά την αποχώρηση πολλών κρατών μελών και τη συνακόλουθη τροποποίηση του δικού της μεριδίου στο σχέδιο.

24 Το Πρωτοδικείο συνήγαγε εντεύθεν, στη σκέψη 99 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η Ελληνική Δημοκρατία συμπεριφέρθηκε ως εταίρος που μετείχε καθ' ολοκληρίαν στο σχέδιο και ενέπνευσε έτσι στους εταίρους της την εμπιστοσύνη ότι θα ανελάμβανε τις σχετικές οικονομικές υποχρεώσεις.

25 Το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 100 της εν λόγω αποφάσεως, προσέθεσε ότι οι οικονομικές υποχρεώσεις του κράτους μέλους αυτού απέρρεαν επίσης από το αρχικό μνημόνιο και ειδικότερα από το άρθρο του 15, παράγραφος 1.

26 Το Πρωτοδικείο τόνισε, με τη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι το πρόσθετο μνημόνιο εφαρμόστηκε προσωρινά στο εν λόγω κράτος μέλος, δυνάμει του άρθρου 14 του εν λόγω μνημονίου, από την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά την υπογραφή του, ήτοι από την 1η Φεβρουαρίου 1999, η δε προσωρινή αυτή εφαρμογή δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω λόγω του ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν επικύρωσε το μνημόνιο.

27 Για όλους αυτούς τους λόγους, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 103 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η Ελληνική Δημοκρατία έπρεπε να θεωρηθεί υπεύθυνη για όλες τις δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή της στο σχέδιο Abuja II.

28 Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο απέρριψε ως αβάσιμο τον λόγο ότι οι επίμαχες απαιτήσεις δεν ήσαν βέβαιες και εκκαθαρισμένες κατά την έννοια των εφαρμοστέων κανονισμών και έκρινε συνεπώς ότι, κατά την ημερομηνία της επίδικης πράξεως, πληρούνταν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις για είσπραξη με συμψηφισμό.

29 Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των λόγων αυτών, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή που άσκησε η Ελληνική Δημοκρατία.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

30 Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

31 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την αίτηση αναιρέσεως απαράδεκτη,

— επικουρικώς, να την απορρίψει ως προδήλως αβάσιμη,

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

32 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Ελληνική Δημοκρατία προβάλλει δύο λόγους.

33 Σύμφωνα με τον πρώτο λόγο, το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 12, 13 και 15 του αρχικού μνημονίου, καθώς και κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των αρχών της καλής πίστεως και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

34 Με τον δεύτερο λόγο, η Ελληνική Δημοκρατία ισχυρίζεται ότι είναι εσφαλμένη η εκτίμηση του Πρωτοδικείου ότι οι εταίροι συνήψαν, στις 24 Φεβρουαρίου 1997, ήτοι πριν από την υπογραφή του πρόσθετου μνημονίου, σιωπηρώς συμφωνία δυνάμει της οποίας δεν ήσαν πλέον ελεύθεροι να αποσυρθούν από το σχέδιο χωρίς να καταβάλουν το μερίδιό τους σε σχέση με τις δαπάνες.

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως

35 Κατά την Επιτροπή, η αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Ελληνική Δημοκρατία είναι απαράδεκτη στον βαθμό που δεν στηρίζεται σε κανέναν από τους λόγους που απαριθμούνται στο άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, καθόσον οι λόγοι στους οποίους στηρίζεται αφορούν αποκλειστικά την ερμηνεία των μνημονίων που δεν αποτελούν τμήμα του κοινοτικού δικαίου.

36 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί των προσφυγών του άρθρου 230 ΕΚ, εξαιρουμένων αυτών που ο εν λόγω Οργανισμός επιφυλάσσει στο Δικαστήριο. Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο δυνάμει της διατάξεως αυτής υπόκεινται σε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται στον ίδιο αυτό Οργανισμό.

37 Στην υπό κρίση υπόθεση, ενώπιον του Πρωτοδικείου ασκήθηκε προσφυγή ακυρώσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 230 ΕΚ, στρεφόμενη κατά της εκδοθείσας βάσει του άρθρου 73, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού 2342/2002 επίδικης πράξεως, με την οποία η Επιτροπή προέβη στην

είσπραξη με συμψηφισμό ποσών οφειλομένων από την Ελληνική Δημοκρατία τα οποία εμπίπτουν στον κοινοτικό προϋπολογισμό, αν και αφορούν την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας.

38 Η αναιρεσείουσα, ζητώντας την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επικρίνει την εν λόγω απόφαση, καθόσον με αυτή απορρίφθηκε το αίτημά της περί ακυρώσεως της εν λόγω πράξεως που είχε ως νομικό έρεισμα κοινοτικούς κανονισμούς.

39 Όσον αφορά το περιεχόμενο των λόγων αναιρέσεως, αυτών καθεαυτούς, πρέπει να τονισθεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία αμφισβητεί τη νομική ερμηνεία την οποία έδωσε το Πρωτοδικείο απαντώντας στον μοναδικό λόγο ακυρώσεως τον οποίο είχε προβάλει ενώπιόν του και ο οποίος αντλούνταν, μεταξύ άλλων, από εσφαλμένη ανάλυση των οικονομικών της υποχρεώσεων σχετικά με το σχέδιο Abuja II.

40 Το άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το οποίο η αίτηση αναιρέσεως μπορεί να στηρίζεται σε λόγους που αντλούνται από αναρμοδιότητα του Πρωτοδικείου, πλημμέλειες κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος και παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από το Πρωτοδικείο, δεν αποκλείει, για να δικαιολογηθεί το αίτημα περί αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, οι προβαλλόμενοι λόγοι, με τους οποίους αμφισβητείται ότι η Ελληνική Δημοκρατία έχει την ιδιότητα του οφειλέτη κατά την έννοια του άρθρου 78 του κανονισμού 2342/2002, να οδηγούν στην ανάλυση του περιεχομένου νομικών πράξεων οι οποίες δεν μπορούν, αυτές καθεαυτές, να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου, όπως είναι τα δύο μνημόνια που διαλαμβάνονται στις σκέψεις 33 και 34 της παρούσας αποφάσεως.

41 Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι η εξέταση του βασίμου της επίδικης πράξεως, με γνώμονα ειδικότερα τον έλεγχο του υποστατού της οφειλής και των προϋποθέσεων που αυτή πρέπει να πληροί ώστε να είναι δυνατή η χρησιμοποίηση του συμψηφισμού, συνεπάγεται οπωσδήποτε την ερμηνεία των εν λόγω νομικών πράξεων, χωρίς από την ανάλυση αυτή να γεννάται δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά των πράξεων αυτών.

42 Περαιτέρω, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη λόγω της αλυσιτέλειας των προβαλλομένων λόγων. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, αν οι λόγοι αυτοί γίνονταν δεκτοί, η αναγνώριση της βασιμότητάς τους δεν θα μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να καταλήξει στην αναίρεση της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, στον βαθμό που δεν αμφισβητούνται με την αίτηση αναιρέσεως άλλοι λόγοι στους οποίους στηρίζεται εγκύρως το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως.

43 Η επιχειρηματολογία αυτή, δεδομένου ότι δεν αφορά το παραδεκτό αλλά τη βασιμότητα της αιτήσεως αναιρέσεως, δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια, ακόμη και αν υποτεθεί βάσιμη, το απαράδεκτο της αιτήσεως αναιρέσεως.

44 Κατά συνέπεια, η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

45 Κατά την Ελληνική Δημοκρατία, πρώτον, το Πρωτοδικείο έπρεπε να θεωρήσει ότι οι υποχρεώσεις των κρατών μελών που μετείχαν στο σχέδιο Abuja II καθορίζονταν από τις διατάξεις του αρχικού και του πρόσθετου μνημονίου και όχι από τη συμπεριφορά εκάστου κράτους μέλους.

46 Οι υποχρεώσεις που βαρύνουν ένα κράτος μέλος δεν μπορούν να οριστούν παρά μόνο βάσει των σχετικών διατάξεων των μνημονίων. Η συμπεριφορά του κράτους μέλους, αναλυόμενη με βάση την αρχή της καλής πίστεως, δεν μπορούσε συνεπώς να ληφθεί υπόψη για να καθοριστούν πρωτογενώς οι υποχρεώσεις της Ελληνικής Δημοκρατίας στο πλαίσιο του σχεδίου Abuja II, καθόσον η αρχή αυτή δεν μπορεί να συνεπάγεται την επιβολή υποχρεώσεων τις οποίες το κράτος μέλος δεν έχει αναλάβει συμβατικώς.

47 Συναφώς, η Ελληνική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να περιοριστεί στο κείμενο του αρχικού μνημονίου και να διαπιστώσει ότι δεν υπείχε οικονομική υποχρέωση εφόσον δεν είχε εγκρίνει το πρόσθετο μνημόνιο.

48 Συγκεκριμένα, κατά το κράτος μέλος αυτό, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του αρχικού μνημονίου, η υποχρέωση οικονομικής συνεισφοράς στο σχέδιο Abuja II από τα συμμετέχοντα κράτη γεννάται μετά την έγκριση του πρόσθετου μνημονίου, η δε εν λόγω έγκριση, που αποτελεί έναν από τους τρόπους με τους οποίους ένα κράτος αποφασίζει να δεσμευθεί από διεθνή συνθήκη, ισοδυναμεί, δυνάμει της Συμβάσεως της Βιέννης, μεταξύ άλλων, με τις πράξεις κύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης. Η εν λόγω έγκριση αποτελεί, ως εκ τούτου, προϋπόθεση από την οποία εξαρτάται η γένεση των οικονομικών υποχρεώσεων που διαλαμβάνονται στο αρχικό μνημόνιο.

49 Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το άρθρο 16 της εν λόγω συμβάσεως, με τις ως άνω νομικές πράξεις εκφράζεται η συναίνεση ενός κράτους να δεσμευθεί από συνθήκη, ιδίως με την κοινοποίησή τους στα λοιπά συμβαλλόμενα κράτη ή στον θεματοφύλακα. Η Ελληνική Δημοκρατία ισχυρίζεται συνεπώς ότι το άρθρο 14 του πρόσθετου μνημονίου, που αφορά την εφαρμογή της πράξεως αυτής, διακρίνει σαφώς την υπογραφή του μνημονίου που συνεπάγεται μόνον προσωρινή εφαρμογή από τη θέση του σε ισχύ, η οποία εξαρτάται από τη σχετική με την επικύρωσή του δήλωση των μερών. Η Ελληνική Δημοκρατία, ναι μεν υπέγραψε το πρόσθετο μνημόνιο και μετέσχε αρχικώς στις εργασίες για την υλοποίηση του σχεδίου Abuja II, πλην όμως ουδέποτε προέβη στην επικύρωση του εν λόγω μνημονίου.

50 Από τα ανωτέρω προκύπτει συνεπώς, κατά την Ελληνική Δημοκρατία, ότι οι ειδικοί όροι των άρθρων 12 και 13 του αρχικού μνημονίου, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 του εν λόγω μνημονίου, δεν πληρούνταν ως προς αυτήν, η δε αρχή της καλής πίστεως δεν μπορεί να έρχεται σε αντίθεση προς τις συμβατικές αυτές διατάξεις.

51 Η Ελληνική Δημοκρατία υποστηρίζει, δεύτερον, ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου ότι οι εταίροι συνήψαν στις 24 Φεβρουαρίου 1997 σιωπηρή συμφωνία είναι εσφαλμένη, στον βαθμό που η συμφωνία αυτή δεν επιβεβαιώθηκε από αντίστοιχη διάταξη του πρόσθετου μνημονίου.

52 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι, κατά πάγιο κανόνα, ένα κράτος φέρει οικονομική ευθύνη όταν η συμπεριφορά του παραβιάζει την αρχή της καλής πίστεως και προκαλεί ζημία στους εταίρους του.

53 Προσθέτει ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να παραγνωρίζει στις σχέσεις του με τους διεθνείς εταίρους του τις γενικές αρχές του δικαίου τις οποίες το ίδιο αναγνωρίζει στην εσωτερική έννομη τάξη του και τονίζει ότι η ελληνική έννομη τάξη αναγνωρίζει την αρχή της καλής πίστεως στη σφαίρα τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου δικαίου.

54 Επομένως, ορθώς το Πρωτοδικείο έλαβε υπόψη, κατά την εκτίμηση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, τις σχέσεις αυτής με τους εταίρους της και ορθώς κατέληξε ότι η εφαρμογή της αρχής της καλής πίστεως συνεπάγεται την υποχρέωση του κράτους μέλους αυτού να επιστρέψει τις επίδικες δαπάνες, με βάση την πάγια συμπεριφορά που τήρησε κατά τα έτη 1994 έως 2000.

55 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι μια συμφωνία υφίσταται από τη στιγμή που έχει εκφραστεί η ρητή συναίνεση των μερών. Επομένως, ορθώς το Πρωτοδικείο συνήγαγε, από τα πρακτικά της συνεδρίασης της 24ης Φεβρουαρίου 1997 στην οποία μετέσχε η Ελληνική Δημοκρατία, την ύπαρξη συμφωνίας παράγουσας δικαιώματα και υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη που είχαν μετάσχει στην εν λόγω συνεδρίαση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

56 Οι οικονομικές υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχεδίου Abuja II πρέπει κατ' αρχάς να καθοριστούν με βάση το περιεχόμενο και την έκταση του αρχικού και του πρόσθετου μνημονίου.

57 Πρέπει να τονιστεί ότι το Πρωτοδικείο, όχι μόνο δεν απέκλεισε μια τέτοια προσέγγιση των εν λόγω οικονομικών υποχρεώσεων, αλλά τη χρησιμοποίησε ευθέως στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ειδικότερα κατά την ανάλυση στην οποία προέβη με τις σκέψεις 100 επ. της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, τούτο δε αφού ερμήνευσε το αρχικό και το πρόσθετο μνημόνιο.

58 Συναφώς, δεν αμφισβητείται, όπως ανέφερε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 88 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η Ελληνική Δημοκρατία υπέγραψε στις 18 Απριλίου 1994 το αρχικό μνημόνιο και ότι επίσης το επικύρωσε, καθιστάμενη έτσι, μαζί με διάφορα άλλα κράτη μέλη, ένας από τους εταίρους του σχεδίου Abuja II για την κατασκευή ενός κτιριακού συγκροτήματος που θα περιελάμβανε πρεσβείες και αντιπροσωπεία της Επιτροπής «με πνεύμα αμοιβαίας ωφέλειας».

59 Περαιτέρω, ομοίως δεν αμφισβητείται, όπως τόνισε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 95 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η Ελληνική Δημοκρατία υπέγραψε το πρόσθετο μνημόνιο στις 9 Δεκεμβρίου 1998 ενώ, κατά την ημερομηνία αυτή, ορισμένα κράτη μέλη είχαν ήδη αποσυρθεί από το σχέδιο Abuja II, έχοντας καταβάλει το μερίδιό τους από τις δαπάνες

που αντιστοιχούσαν στο στάδιο υλοποίησης του εν λόγω σχεδίου, η δε σύναψη αυτού του πρόσθετου μνημονίου συμφωνίας είχε προβλεφθεί από το αρχικό μνημόνιο, όπως τούτο προκύπτει από το άρθρο 11 αυτού.

60 Εξάλλου, ερμηνεύοντας το άρθρο 15, παράγραφος 1, του αρχικού μνημονίου ως όφειλε, το Πρωτοδικείο ορθώς θεώρησε, όπως προκύπτει από τη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, αν ένας από τους συμμετέχοντες αποφάσιζε να αποσυρθεί από το σχέδιο Abuja II έχοντας υπογράψει το πρόσθετο μνημόνιο, εξακολουθούσε να έχει εφαρμογή έναντι αυτού το αρχικό μνημόνιο, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών υποχρεώσεων που αφορούν τα άρθρα 12 και 13.

61 Επιπλέον, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 του πρόσθετου μνημονίου, έστω και αν η θέση σε ισχύ του εν λόγω μνημονίου είχε οριστεί για την πρώτη ημέρα του δευτέρου μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα δήλωναν ότι το έχουν επικυρώσει, το μνημόνιο αυτό εφαρμοζόταν προσωρινά από την πρώτη ημέρα του δευτέρου μήνα μετά την υπογραφή του. Η Ελληνική Δημοκρατία, υπογράφοντας το πρόσθετο μνημόνιο, δέχθηκε οπωσδήποτε, όπως θεώρησε το Πρωτοδικείο, την προσωρινή αυτή εφαρμογή και επομένως τις συνέπειες που συνδέονταν με απόσυρση από το σχέδιο Abuja II πριν από οποιαδήποτε έγκριση.

62 Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 67 και 73 των προτάσεών του, από τα άρθρα 15, παράγραφος 1, του αρχικού μνημονίου και 14 του πρόσθετου μνημονίου προκύπτει ότι τα μετέχοντα κράτη μέλη και η Επιτροπή συμφώνησαν να προσδώσουν ιδιαίτερη σημασία στην υπογραφή του πρόσθετου μνημονίου και στην προσωρινή εφαρμογή του, ανεξάρτητα από την έγκρισή του, ιδίως στο πλαίσιο της ενδεχόμενης αποσύρσεως κάποιου από τους συμμετέχοντες στο σχέδιο Abuja II.

63 Η Ελληνική Δημοκρατία, ναι μεν διατηρούσε συνεπώς κάθε δυνατότητα αποσύρσεως από το σχέδιο αυτό εφόσον δεν είχε εγκρίνει το πρόσθετο μνημόνιο, πλην όμως δεν μπορούσε να αρνηθεί να εκπληρώσει τις οικονομικές υποχρεώσεις που συνδέονταν με τη συμμετοχή της στο σχέδιο Abuja II μέχρι την ημερομηνία της αποσύρσεώς της, καθόσον οι υποχρεώσεις αυτές καθορίζονταν με βάση την εξέλιξη των δεσμεύσεών της από το αρχικό στάδιο.

64 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο επικαλέστηκε, προς στήριξη της υποχρεώσεως με την οποία κατά τα ανωτέρω βαρύνεται η Ελληνική Δημοκρατία και η οποία απορρέει από τα μνημόνια, την εθιμική αρχή της καλής πίστεως που αποτελεί τμήμα του γενικού διεθνούς δικαίου (απόφαση της 3ης Ιουνίου 2008, C-308/06, Intertanko κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-4057, σκέψη 52).

65 Συναφώς, το Πρωτοδικείο, με κυριαρχική εκτίμηση, τόνισε ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν είχε διατυπώσει καμία επιφύλαξη όσον αφορά τη συμμετοχή της στο σχέδιο Abuja II μεταξύ της 18ης Απριλίου 1994 και της 30ής Σεπτεμβρίου 2000, μολονότι οι δεσμεύσεις της είχαν μεταβληθεί ουσιαστικά συνεπεία της αποσύρσεως πλειόνων κρατών μελών από το εν λόγω σχέδιο και μολονότι, ειδικότερα, δεν αντιτάχθηκε στις διαταγές προς πληρωμή που απέστειλε η Επιτροπή, έχοντας έτσι δημιουργήσει στους εταίρους της την εμπιστοσύνη ότι θα αναλάμβανε τις οικονομικές υποχρεώσεις της που απέρρεαν από το σχέδιο Abuja II.

66 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο ορθώς συνήγαγε από την ερμηνεία του περιεχομένου του αρχικού και του πρόσθετου μνημονίου ότι η Ελληνική Δημοκρατία, μολονότι δεν ενέκρινε το εν λόγω πρόσθετο μνημόνιο, είχε υποχρέωση καταβολής των δαπανών που συνδέονταν με τη συμμετοχή της στο σχέδιο Abuja II, έχοντας επιπλέον δημιουργήσει στους εταίρους της την εμπιστοσύνη ως προς το ότι θα αναλάμβανε τις οικονομικές της υποχρεώσεις.

67 Τέλος, οι αιτιάσεις σχετικά με την ύπαρξη σιωπηρής συμφωνίας συναφθείσας κατά τη συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 1997 δεν μπορούν να θέσουν εν αμφιβόλω το

διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, στον βαθμό που στρέφονται κατά πλεοναστικώς διατυπωθέντων με το σκεπτικό λόγων, το δε εν λόγω διατακτικό δικαιολογείται από τους προαναφερθέντες λόγους, τους οποίους ματαίως επικρίνει η Ελληνική Δημοκρατία.

68 Επομένως, και χωρίς να χρειάζεται να δοθεί απάντηση στην επιχειρηματολογία της Επιτροπής που παρατέθηκε στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

69 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στην κατ' αναίρεση διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ελληνικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Ελληνική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)